Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan:	Verenigde Vergadering
Onderwerp:	Beantwoording technische vragen Commissie VW&W 11 november 2026
Datum:	definitief 10 november

Fractie	VRAAG	ANTWOORD
	Ons blauwe goud	
PRO (Van Zantvoort)	Wat zijn de totale (geraamde) kosten van het project?	Het Rijnlandse bestuur is in 2018 akkoord gegaan met het budgetteren van 14 miljoen voor de Rijnlandse bijdrage aan het project Ons Blauwe Goud. Nu eind 2026 verwachten we totaal circa 17 miljoen uit te geven. Rekening houdend met de doorlooptijd, inflatie, indexatie, kostenstijgingen materialen, ontvangen subsidies en bijdragen van de gemeente Zoetermeer kunnen we denk ik concluderen dat het een nette uitkomst is. Wat de uitgaven aan de Zoetermeerse kant zijn is onbekend.
	Is het gemaal Langeland al verplaatst of gaat dat nog gebeuren? Zo ja, wanneer?	Gemaal Langeland is nog niet verwijderd. Rijnland heeft besloten deze voorlopig nog te laten staan, eerst pak en beet een jaar aan te zien hoe het systeem werkt en later te besluiten of deze geamoveerd gaat worden.
	Najaarsburap	
PRO (Van Zantvoort)	P. 2, eerste alinea, laatste zin: Wat is er mis met het tempo en de voorspelbaarheid van beheer en onderhoud? Over welk beheer en onderhoud gaat het hier? Wat waren het beoogd tempo en de voorspelbaarheid en wat de feitelijke scores? Wat is de reden van deze terugval? Hoe gaat het College dit op korte termijn herstellen?	In 2025 was er een grote onderbesteding op de uitvoering van baggerwerkzaamheden en daarmee een grote afwijking van begroting en prognoses. Hier lagen meerdere oorzaken aan ten grondslag, waaronder afstemming met omgeving, capaciteit bij aannemer(s) en onvoldoende inzicht en sturing op het geheel van alle baggerwerkzaamheden. In 2026 is daar een grote verbeterslag in gemaakt, realistisch plannen en verbeterde prognoses geven inzicht en maken bijsturing mogelijk. Het College zet deze aanpak door in 2027.
	P. 3, onderaan, de totale (extra) kosten van droogtebestrijding ad € 2,3 mln: blijkbaar wordt € 0,6 mln daarvan bij najaarsburap gedekt. Waar staat dit in de besluitnota en het besluit? En als dit bedrag daar niet is genoemd: waarom niet?	Bij de besluitnota is een bijlage opgenomen met daarin de begrotingswijziging naar programma's en naar kosten- en opbrengstsoorten. Hierin zijn voor de droogte de genoemde kosten verwerkt zodat deze weer overeenkomen met de prognose van € 0,6 miljoen. Omdat hiervan € 0,5 miljoen al als begrotingswijziging bij de zomerburap is verwerkt, is de begrotingswijziging in de najaarsburap hiervoor nu € 0,1 miljoen. Doordat de begrotingswijziging op een lager detailniveau wordt gepresenteerd zijn daarin de kosten van de droogte niet direct zichtbaar. De kosten van de droogte zijn als volgt verwerkt in de begrotingswijziging:

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan:	Verenigde Vergadering
Onderwerp:	Beantwoording technische vragen Commissie VW&W 11 november 2026
Datum:	definitief 10 november

		Naar kosten- en opbrengsoorten: Goederen aan diensten van derden: Verhoging € 0,6 miljoen -/- € 0,5 miljoen reeds verhoogt bij de zomerburap. De totale voor deze post komt daarmee uit op € 17.000 doordat er op andere posten per saldo een verlaging is. Naar programma's: Lasten Waterveiligheid: Verhoging € 0,3 miljoen waarmee de totale verhoging in de najaarsburap uitkomt op € 0,7 miljoen voor waterveiligheid. Lasten Voldoende water: Verhoging € 0,3 miljoen -/- € 0,5 miljoen reeds verhoogt bij de zomerburap. De totale verhoging voor voldoende water komt daarmee uit op € 0,7 miljoen.
	Klopt het dat er ten opzichte van de Zomerburap geen verschillen qua feitelijke prestaties en/of financiën zijn opgetreden waar het gaat om Water en Bodem Sturend? We zijn benieuwd of er inmiddels voortgang is te melden rond het voorstel dat Rijnland wilde doen voor een gezamenlijke gebiedsgerichte vervolgaanpak voor Zuid-Holland, om met andere gebiedspartners een gezamenlijke integrale ruimtelijke gebiedsvisie te maken (p. 45 Zomerburap 2026).	Ja. Het klopt dat er op het thema Water en Bodem Sturend geen feitelijke verschillen in resultaten of financiën te melden zijn sinds de zomerburap. In het proces in de Provincie Zuid Holland om met de verschillende betrokken overheden voor een aantal deelgebieden een integrale ruimtelijke visie uit te werken zijn afgelopen periode 3 gebiedsateliers geweest om de grote wateropgaven te bespreken. De provincie streeft ernaar eind 2027 deze visies gereed te hebben. Aan de provincie Noord-Holland hebben we voorgesteld een vergelijkbaar traject te gaan volgen, doch dat is door de Provincie nog niet overgenomen.
	Peilbesluit Hoogeveensepolder	
CU-SGP (Roorda)	1. De kaart peilbesluit in bijlage 2 bij de besluitnota geeft wel de peilvakken weer, maar specificeert deze niet. Is dat de bedoeling?	Dat is inderdaad de bedoeling, op die kaart worden de grenswijzigingen aangegeven. Specificaties zoals peilen en peilvaknummers staan op de kaart in het peilbesluit.
	De Nota Vis 2026-2032 stelt dat peilbeheer faciliterend kan zijn, maar ook juist preventief om te voorkomen dat vissen naar voor hen onveilige gemalen zwemmen.	Het belang van de waterkwaliteit en ecologie wordt altijd meegewogen in een peilbesluit, aangezien dit inderdaad faciliterend kan zijn voor de migratie tussen deelleefgebieden. In deze bollenpolder zijn de leefgebieden voor vissen echter beperkt van kwaliteit door de geringe waterdieptes, hoge nutriëntengehalten (t.g.v. bollenteelt) en soms in de zomer ook aanwezige drijflagen.

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan:	Verenigde Vergadering
Onderwerp:	Beantwoording technische vragen Commissie VW&W 11 november 2026
Datum:	definitief 10 november

	2. In hoeverre heeft de vrije en veilige migratie tussen deelleefgebieden van vissen een rol gespeeld bij de totstandkoming van onderhavig peilbesluit?	Hierdoor weegt dit belang in de afweging minder zwaar dan het beperken van de inlaat.
	Peilbesluit De Zanderij	
CU-SGP (Roorda)	Pag. 1, besluitnota: Het peilbesluit gaat ook over een deel van de buurt Koestal. Het gebied bestaat uit zandgrond. Er was voor dit gebied tot op heden geen vigerend peilbesluit, terwijl dit wel een wettelijke verplichting is. 1. Hoelang heeft deze illegitieme situatie geduurd?	Sinds het ontstaan van de woonwijk, ca 25 jaar. Daarom is het belangrijk om het peil formeel vast te leggen.
	Nota Vis	
CU-SGP (Roorda)	Voor de herziening van het visbeleid heeft Rijnland participatie georganiseerd onder belanghebbenden, zodat hun belangen en specifieke gebieds- en vakkennis gericht konden worden meegenomen. A. Het lijkt opportuun dat de VV niet alleen procedureel maar ook inhoudelijk wordt meegenomen in de resultaten van dit participatietraject.	De verslagen van twee participatie werksessies zullen 'achter het slotje' met de VV worden gedeeld.
	Pag. 10 Rijnland is terughoudend in de toepassing van actief biologisch beheer (ABB). B. Hoe vaak is ABB in de afgelopen vijf jaren toegepast en wat waren hiervan de resultaten?	Er is binnen Rijnland de laatste 5 jaar geen ABB uitgevoerd. In de Amstelveense Poel heeft er zo'n 5-6 jaar geleden wel een reducering van brasem plaatsgevonden door de lokale hengelsportvereniging. Dit is geen volledige ABB. De ervaringen zijn hiervan positief. Naar ons weten zijn er verder geen ABB-projecten toegepast bij andere waterschappen.
	Pag. 11 Wereldwijd zijn de aantallen paling sterk gedaald door drukfactoren als de visserij, slechte waterkwaliteit en onderbroken migratieroutes. C. Wat is de daling per drukfactor voor het werkgebied van Rijnland?	Er is geen zicht op de individuele drukfactoren. Alleen op de combinatie van. Ieder partij moet dus zijn verantwoordelijkheid nemen en stukje bijdragen aan herstel. Rijnland doet dat o.m. door de vispassages bij de boezemgemalen (incl monitoring en evt verdere optimalisatie). En schieraaluittrek te faciliteren met visveilig pompen.

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan:	Verenigde Vergadering
Onderwerp:	Beantwoording technische vragen Commissie VW&W 11 november 2026
Datum:	definitief 10 november

	Pag. 11 Om herstel van de populatie mogelijk te maken, heeft de Europese Unie in 2007 de Aalverordening opgesteld. D. Wat hebben de maatregelen van Rijnland gericht op verbetering van het huis van de vis, connectiviteit en het uitvoeren van onderzoeken, concreet opgeleverd?	De vraag richt zich op de aal. We weten dat er vele tienduizenden glasalen en pootalen ons gebied weten te bereiken, mede dankzij de vispassages bij de boezemgemalen en vervolgens ook bij de poldergemalen. Wij houden vinger aan de pols mbt de glasaal bij Halfweg en Katwijk. Zo hebben we een langjarig beeld vd ontwikkelingen. Ook de volwassen schieralen migreren vrij door onze boezem en weten de boezem gemalen te bereiken én te passeren (lopende studie Swimway Rijnland, en Paling ov er de Dijk DUPAN). Een van de acties genoemd in de nota vis is een verdiepende studie naar de omvang van de schieraal. De omvang van de populatie uitrekkende schieralen kan als maat gezien worden voor de kwaliteiten van het Rijnlandse systeem. Verder geven Rijnlandse beroepsvissers aan dat zij gemiddeld genomen tevreden zijn met de aalvangsten en ook een geleidelijke verbetering menen te zien. Met betrekking tot ontwikkelingen van de visstand (alle vissoorten) op de waterlichamen in relatie tot de getroffen maatregelen start in 2027 een diepgaand onderzoek in de data door WUR/WMR. Medio 2027 is zicht op evt ontwikkelingen.
	Pag. 13 Het visstandbeheerplan **kan** een concrete vertaalslag vormen van de visie van Rijnland op een goede visstand, het visstand- en visserijbeheer. E. Als iets kan, kan het ook niet. Wat is de toegevoegde waarde van een visstandbeheerplan dat geen concrete vertaalslag vormt van de visie van Rijnland.	In de aanloop van de KRW (rond visbeleid 2009) waren visdoelen en maatregelen niet duidelijk vastgelegd. Het was de Rijksoverheid die samenwerking in VBC's en visstandbeheerplannen stimuleerde en voornemens was voor te schrijven. Er was behoefte aan een visstandbeheerplan waarin voor het desbetreffende water (vis)doelen, maatregelen en visserijkundig gebruik waren uitgewerkt. Met de komst van de KRW en de kwaliteits- / deelmaatlat VIS daarbinnen is duidelijkheid ontstaan over de na te streven doelen, de te treffen maatregelen en het visserijkundig gebruik dat daarbij past. De KRW vormt dus een van de pijlers waarop de samenwerking binnen de VBC Rijnland verloopt.
	F. Wat is eigenlijk de visie van Rijnland op een goede visstand, het visstand- en visserijbeheer?	F De visie staat beschreven in de inleiding onder het subkopje "visie" en in het hoofdstuk van "een gezonde visstand" onder het subkopje "wettelijke kaders".

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan:	Verenigde Vergadering
Onderwerp:	Beantwoording technische vragen Commissie VW&W 11 november 2026
Datum:	definitief 10 november

	G. Wat zijn de highlights van het visbeleid (2009)? In hoeverre is dit visbeleid bovenwettelijk? Het opstellen van een lokaal visstandbeheerplan vraagt om veel participatie en administratie van alle betrokken partijen.	G Het visbeleid (2009) stond aan het begin van de KRW periode. Het beleid bevatte veel actiepunten om invulling te geven aan de KRW-doelen, de relatie met visserij (incl. VBC), vismigratieroutes en visveiligheid van gemalen. In de tussentijd heeft Rijnland hier veel grote stappen op gemaakt. Wettelijke kaders als de KRW bieden voldoende ruimte om ambitieus te werken aan een gezonde visstand. Rijnland benut deze ruimte met het visbeleid (2026).
	H. Op welke wijze heeft Rijnland initiatieven voor het opstellen visstandbeheerplannen van visrechthebbenden gestimuleerd?	Het opstellen van visstandbeheerplannen is meerdere malen in de VBC Rijnland aan de orde geweest. Het stuitte telkens op bezwaren die vooral te maken hadden met de administratieve en onderzoeks aspecten én de deelname van alle betrokkenen. Met de komst van de KRW en de kwaliteits- / deelmaatlat VIS daarbinnen is duidelijkheid ontstaan over de na te streven doelen, de te treffen maatregelen en het visserijkundig gebruik dat daarbij past.
	Pag. 14 Het aantal nieuwe aanvragen is zeer gering. Deze worden ook niet gehonoreerd vanuit de bestaande verhuursituatie. I. Zou hier sprake kunnen zijn van een causaal verband?	Hier bestaat zeker een verband tussen. Immers, Rijnland heeft al het meeste water verhuurd. In de praktrijk gaat het om evt. nieuw gerealiseerd water (bijv. de Piekberging Nieuwe Driemanspolder) of vrijvallend visrecht door bedrijfsbeëindiging.
	Pag. 16 Voor het bereiken van een gezonde en gevarieerde visstand én het beschermen van specifieke vissoorten gelden de volgende speerpunten: • Knelpunten voor trekvissen opheffen tussen zoet en zout water • Leefgebied vergroten voor trekvissen • Paaigebied bereikbaar maken voor zoetwatervissen • Leefgebied vergroten voor zoetwatervissen J. In hoeverre zijn in het afgelopen decennium knelpunten voor trekvissen opgeheven dan wel is hun leefgebied vergroot? Idem voor zoetwatervissen?	Knelpunten trekvissen: Rijnland geeft in afgelopen decennium voor de 4 boezemgemalen vastgesteld dat ze visveilig zijn en vervolgens ook vispasseerbaar gemaakt. Bij BG Katwijk wordt gewerkt aan een verdere optimalisatie van de vismigratieleiding. Monitoring wijst uit dat de vispassages bij Halfweg en Spaandam behoren tot de best werkende van NL. Knelpunten zoetwatervissen: Afgelopen decennium zijn op circa 20 locaties verscheidende typen vispassages gerealiseerd. De laatste jaren zijn dit vooral zogenoemde vissluizen. We monitoren de effectiviteit. De eerste inzichten tonen een goede werking aan, we werken aan optimalisatie

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan:	Verenigde Vergadering
Onderwerp:	Beantwoording technische vragen Commissie VW&W 11 november 2026
Datum:	definitief 10 november

	Peilbeheer kan faciliterend zijn, maar ook juist preventief om te voorkomen dat vissen naar voor hen onveilige gemalen zwemmen.	van de instellingen (passage efficiency maar ook bij waterneutraliteit) Door de vispassages en visveilige opvoerwerktuigen zijn grotere arealen leefgebied bereikbaar. De kwaliteit van het leefgebied wordt verbeterd via o.m. KRW, WGP's, samenwerking met gemeenten en landbouwsectoren. Door implementatie van "slim malen en schutten" kan vismigratie (deels) worden beïnvloed. Bijvoorbeeld door overdag te malen met visonveilige gemalen (meeste vismigratie vindt 's nachts plaats). Dit wordt ook meer toegelicht in hoofdstuk 5 van Bijlage 1.
	K. In hoeverre wordt de vismigratie en het belang van vis (zichtbaar voor de VV) meegenomen bij het vaststellen van (geactualiseerde) peilbesluiten?	Peilvarianten worden o.a. in een scoringstabel beoordeeld op de effecten op waterkwaliteit, en op natuur, ecologie en biodiversiteit. Waterdiepte, ontsnippering (leefgebied vergroten) wordt daarin beoordeeld.
	Rijnland faciliteert de vismigratie met onder meer visveilige constructies en oplossingen bij de bouw van nieuwe gemalen en renovaties. Voor het visveilig maken van de gemalen volgen we de langetermijnassetplanning (LTAP) en de scope van het gemalencluster. L. Hoeveel visveilige constructies en oplossingen zijn voorzien en hoeveel daarvan zijn inmiddels gerealiseerd?	Zo'n 38% van de gemalen van Rijnland zijn visveilig geconstrueerd. Hierbij is de LTAP leidend bij de voortgang. Uiteindelijk zullen alle nieuw te plaatsen gemalen visveilig gemaakt worden, tenzij technisch complexe situaties.
	Het vismigratieplan (in 2020 bestuurlijk vastgesteld) beschrijft de strategie waarmee polders en kunstwerken zijn gekozen om tweezijdig passeerbaar te maken voor vissen. Zonder visveilig gemaal wordt er geen vispassage geplaatst. M. In hoeverre heeft de selectie van de te plaatsen vispassages de prioritering van het visveilig maken van gemalen volgens de LTAP beïnvloed?	Op dit moment bepaalt de aanpak van de gemalen primair de planning voor vispassages. Wel wordt in de afwegingen tussen revisie, renovatie, nieuwbouw ook gekeken naar het belang van de betreffende polder voor de visstand en dus het belang van het plaatsten van een vispassage. Het Vismigratieplan (2020) is daarbij richtinggevend.

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan:	Verenigde Vergadering
Onderwerp:	Beantwoording technische vragen Commissie VW&W 11 november 2026
Datum:	definitief 10 november

	Ten slotte: de Nota Vis 2026-2032 gelezen hebbende, resoneert de vraag: N. Welk (gewijzigd) beleid stelt de VV nu met deze nota vast?	Het is vooral het herbevestigen van de bestaande beleidslijnen. Daarbinnen zitten ook enkele, tov visbeleid 2009, nieuwe punten die met dit besluit in samenhang worden vastgesteld (soms afzonderlijk al eerder vastgesteld). Zie hiervoor Figuur 1 welke illustratief concrete actiepunten van het beleid laat zien.
CDA (Burger)	Pagina 10: Naast de commerciële visvangst gebeurt het ook dat vissen om ecologische redenen worden gevangen en verwijderd uit het betreffende watersysteem. Vraag: Is Rijnland in de looptijd van de huidige Nota Vis wel eens overgegaan op actief biologisch beheer?	Nee. In de Amstelveense Poel heeft er wel een reducering van brasem plaatsgevonden zo'n 5-6 jaar geleden door de lokale hengelsportvereniging. Dit is geen volledige ABB. De ervaringen zijn hiervan positief.
	Pagina 13: Ondanks onze ambities in het visbeleid (2009), is er slechts één visstandbeheerplan opgesteld in het Rijnlandse gebied, namelijk in de Reeuwijkse Plassen. Vraag: Bestaat de intentie meer visstandbeheerplannen te maken?	In de aanloop van de KRW (rond visbeleid 2009) waren visdoelen en maatregelen niet duidelijk vastgelegd. Het was de Rijksoverheid die samenwerking in VBC's en visstandbeheerplannen stimuleerde en voornemens was voor te schrijven. Er was behoefte aan een visstandbeheerplan waarin voor het desbetreffende water (vis)doelen, maatregelen en visserijkundig gebruik waren uitgewerkt. Met de komst van de KRW en de kwaliteits- / deelmaatlat VIS daarbinnen is duidelijkheid ontstaan over de na te streven doelen, de te treffen maatregelen en het visserijkundig gebruik dat daarbij past. De KRW vormt dus een van de pijlers waarop de samenwerking binnen de VBC Rijnland verloopt. Er is dus geen explicite intentie om meer visstandbeheerplannen te maken, maar de optie wordt wel opengehouden voor gebieden met veel betrokken partijen en ecologische waarde.
	Pagina 17: De "gedragscode bestendig beheer en onderhoud" schetst de randvoorwaarden voor het goed functioneren van het watersysteem. Deze gedragscode is in 2025 vernieuwd. De gedragscode beheer en onderhoud beperkt negatieve effecten op vissen.	Het tekstkader Gedragscode van de Nota Vis beschrijft hoe op verschillende manieren rekening wordt gehouden met vis tijdens onderhoud. Dit belang wordt in beide nota's onderschreven, waarbij in de nota 2009 wordt verwezen naar de destijds geldende wetgeving, de Flora- en faunawet. De nieuwe gedragscode stelt strengere eisen aan het behoud van natuur, sluit daarmee aan bij

Beantwoording Technische Vragen commissie VW&W

Aan:	Verenigde Vergadering
Onderwerp:	Beantwoording technische vragen Commissie VW&W 11 november 2026
Datum:	definitief 10 november

	Vraag: Hoe verhoudt zich deze gedragscode tot de huidige en nieuwe Nota Vis?	Rijnlands streven naar een gezonde visstand en is doorvertaald naar onze werkprotocollen.